

Ս. ՅԱՎՈՐԻՆ ԵՆՐԱՆԻ

Ս. Վարդանանց տունին առիթով (11 Փետր.), որ տնտեսան տունն է ազգիս Վեհափառ Հայրապետին, հետեւեալ հետազոտող յղուած է Մայր Աթոռ. —

Երուսաղէմ, 9 Փետրուար 1985

Ն. Ս. Օժուրին Տ. Տ. Վապգեն Ա.

Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց

Ս. Էջմիածին

Ձերդ Սրբութեան անուանակոչութեան տօնին ուրախ առիթով, հանեցե՛ք ընդունիլ մեր, Ս. Գաղութեանց Միաբանութեան եւ Սաղիմոնայ հովանքի քեզ ազգիս օրհնաւոր քրիստոնէսները, երկաթ ու երգանիկ օրհնու շուսպոյն բարեմաղորտ քրիստոնէսով հանդէսը:

ԷՂԻՇԷ ԱՐՔԵՊՍ. ՏԵՐՏԷՐԵԱՆ,

Պատրիարք Հայ Երուսաղէմի

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ - ԲԵՄԱԿԱՆՔ

● Ուր. 4 Յուն. — Ամեն. Ս. Գատրիարք Հայրը բացումը կատարեց Աւագ Տօներուն, նախագահելով Մայր Տաճարին մէջ պաշտուած նախատօնակին, որմէ ետք թափօրով բարձրացաւ Գատրիարքաբան:

● Եր. 5 Յուն. — Գաւթի մարգարէին եւ Գաղութեան (Տօն Առաքելական Ս. Արտոյն Երուսաղէմի): Ըստ սովորութեան, առաւօտեան ժամերգութեան ընթացքին, Ամեն. Ս. Գատրիարք Հայրը զգեստաւորեալ բարձրացաւ Ս. Տաճարեկողմ Աթոռի պատուանդանին, ուր ընդունեց Միաբանութեան աշխատողները: Օրհնաւոր հանդիսաւոր Ս. Գատրիարքը Աւագ Սեդա Նին վրայ մատոյց Գատր. Փոխանորդ Գերշ. Տ. Գիրեղ Սպար. իսկ լուսարարայեան Գերշ. Տ. Գաւթիին Արքեպ. նախագահեց հանգուցեալ Գատրիարքաց հոգիներուն համար կատարուած հանգստեան պաշտամունքին:

● Կիր. 6 Յուն. — Ս. Գատրիարքը մատուցուեցաւ ի Ս. Գաւթը, Ս. Կարապետի խորանին վրայ: Ժամաբարն էր Հոգշ. Տ. Ռուսին Վրդ.: — Նախատօնակին ի Ս. Գաւթը նախագահեց Ամեն. Ս. Գատրիարքը Հայրը: Տօնին բուրձաւակիր Հայրերն էին Հոգշ. Տ. Վանիկ Վրդ. եւ Հոգշ. Տ. Գուսան Արք.: —

● Բշ. 7 Յուն. — Սեփանոսի մախավային: Առաւօտեան, Մայր Տաճարին մէջ կատարուե-

ցաւ Վարկաւազաց Հանդէսը, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին մեր Ե. Սարկաւազներն ու Ս. Ռարարիւրները: Կր նախագահէր Ամեն. Ս. Գատրիարքը Հայրը: Ս. Գատրիարքը մատուցուեցաւ Աւանդատան Ս. Ստեփանոսի սեղանին վրայ: Ժամաբարն էր Հոգշ. Տ. Կոմիտաս Վրդ.: Երբեք լինեալ:

— Նախատօնակին ի Ս. Գաւթը նախագահեց Գերշ. Տ. Գիրեղ Սպար. Գաւթիեան:

— Երեկոյեան, Սարկաւազաց տօնին առիթով, ժառնգ. Վարժարանի ճաշասրահին մէջ կայացաւ Միաբանական ընթերց. որուն ընթացքին խօսք առաւ Հոգշ. Տ. Գուսան Արք.: Աւարտին, յորդորական խօսքով հանդէս եկաւ Ամեն. Ս. Գատրիարքը Հայրը:

● Դշ. 8 Յուն. — Պետրոսի եւ Պողոսի առաւելոց: Ս. Գատրիարքը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Գաւթը: Գաւթիին վերնամատարն մէջ: Ժամաբարն էր Հոգշ. Տ. Գուսան Արք. Ալանեան:

● Դշ. 9 Յուն. — Ամեն. Ս. Գատրիարքը Հայրը, ի զուգահեռ Միաբանութեան, շրջապատով մուտք գործեց Մայր Տաճար, եւ նախատօնակին նախագահեց ետք թափօրով բարձրացաւ Գատրիարքաբան:

● Եշ. 10 Յուն. — Տօն Ս. Ռդոյնց Ռոմման: Լուսարարայեան Գերշ. Տ. Գաւթիին Արքեպ. մատոյց օրհնաւոր հանդիսաւոր Ս. Գատրիարքը Մայր Տաճարի Ս. Գլխաւորի մատարն մէջ: Ապա Ամեն. Ս. Գատրիարքը Հայրը, Գեղաց Փայտի մասունքն ի ձեռին եւ ամպոնականի տակ, նախագահեց մեծահանդէս թափօրին, որմէ ետք բոլորն ալ երգեցողութեամբ բարձրացան Գատրիարքաբան, ուր Գատրիարքի Սրբազանը Ս. Գատրիարքի նշխար բաժնեց բոլորին:

● Եր. 12 Յուն. — Ս. Բարսի Կայրաղէսին: Ս. Գատրիարքը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխաւորի ժամաբարն էր Հոգշ. Տ. Վանիկ Վրդ.:

● Կիր. 13 Յուն. — Ս. Գատրիարքը մատուցուեցաւ ի Ս. Գաւթը: Գաւթիին վերնամատարն մատարն մէջ: Ժամաբարն էր Հոգշ. Տ. Համբարձում Վրդ. Գեղիշեան: Ս. Թ. Վարժարանի աշակերտական շրջապատով Ս. Հոգեղորդութիւն:

● Բշ. 14 Յուն. — Նոր Տարի (Վաղանգ): Կէս գիշերին, Մայրաւանքի մեծ զանգը կ'աւանդէր զկրկնաւորութիւնը 1985 տարուր (համաձայն Հին Տօմարի): Առաւօտեան, Մայր Տաճարին մէջ պատարագեց եւ քարոզեց, ըստ սովորութեան, ժամօրհնոյ Հոգշ. Տ. Ռուսին Վրդ. Թափանքին: (Քարոզը կ'երեւ Սիւնիսի այս թիւին մէջ) Ապա շարականի երգեցողութեամբ, բոլորն ալ բարձրացան Գատրիարքաբան, ուր նախ Գատր. Փոխանորդ Գերշ. Տ. Գիրեղ Սպար. շնորհաւորական խօսքեր ուղղեց Ամեն. Ս. Գատրիարքը Հայրը: Նախը բոլորն ապա զոյգ մը փոքրիկներ Ս. Թարգմանեաց Վարժարանին, ժողովրդուն մը նուիրելով Ս. Ամենապատուութեան, որ ամենէն ետքը խօսք առաւ ու, ըստ սովորութեան, նախիջ բաժնեց բոլորին:

● Ուր. 18 Յուն. — Ճրագայոյց Ս. Ծննդեան: Առաւօտեան ժամը 10ին, լուսարարապետ Գերշ. Տ. Գարեգին Արքեպս. Գաղանձեանի գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը ինքեան շարժողուն երկար շարանով մը ճամբա ելաւ զէպի Բեղզեկէ մէջ: Ամիսէ մը ի վեր Ս. Երկրին մէջ տիրող գաղղ ու պայծառ ձմեռը չքացած էր և ցուրտ ու ուժգին լքածին սկսած էր փչել: Ծամբու կէսին է Ս. Ծննդեան հրապարակին վրայ — ուր կը տողանցէին Ն. Ս. Միութեան սկստուարներն ու յանձնարարները — գիմաւորութիւնները կատարուեցան նախորդ տարին երբ չուրով:

— Կէսրէ ետք, Գերշ. Տ. Տիրայր Արքեպս. Մարտիկեանի գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը շարժաւ Երեւանէ միւս կողմ գործեց Սուրբ Ծննդեան Տաճար, ուր ձրագայոյցի կարգէն ետք, Գերշ. Սրբազանը հանդիսաւորապէս պատարագեց Ս. Այրին մէջ և նախագահեց Ս. Ծննդեան նախատօնակին: Յետոյ երգեցողութեամբ բարձրացան մեր վանքը:

● Եր. 19 Յուն. — ԾՆՈՒՆԻ ԵՒ ԱՍՏՈՒՆՆԱՅՍՏՆՈՒԹԻՒՆ: Կէս գիշերին, խորհրդաւոր զանգահարութիւնէ մը ետք, Միաբանութիւնը իջաւ Ս. Ծննդեան այրը, ուր կատարուած տրորողութիւնը — որուն ներկայ եղան պեռական զէմքեր — ձայնասփռուեցաւ Իսրայէլեան աստիճայանէն: Այդ միջոցին էր որ լուսարարապետ Սրբազանը կարգաց Անին Ս. Պատրիարք Զօր — որ անհանգստութեան պատճառաւ չէր կրցած ներկայ ըլլալ — Ս. Ծննդեան պատգամը (որ սպառած է Սիմեոնի այս թիւին մէջ, էջ 4-7): Ապա մեր բաժնին մէջ Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ չորս. Տ. Ռուբէն վրդ. ի կողմէ: Իսկ լուսարարապետ Սրբազանը նախագահեց իւր շարժողունը և մատոյց հանդիսաւոր Ս. Պատարագը Ս. Այրին մէջ, որ աւարտեցաւ առաւօտեան արշալոյսին: — Նախահաշին ետք, Միաբանութիւնը վերադարձաւ Ծրուսաղէմ:

● Եր. 20 Յուն. — Ծրուսաղէմի մէջ, ձրագայոյցի Պատարագը, Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ ի Ս. Յարութիւն, մատուց չորս. Տ. Զայրիկ վրդ.: Տաճարի Տեառն չորս. Տ. Վաղարշ վրդ. նախագահեց Ս. Ծննդեան նախատօնակին:

— Ետք առաւօտ, Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ պատարագեց չորս. Տ. Սեան վրդ.: Իբրև Տեառն Ս. Զրեղապետեան պատգամը: Իսկ Գերշ. Տ. Կիրեղ Եպս. նախագահեց ձրորհեալ կարգին:

— Թէ՛ երեկուան և Թէ՛ այսօրուան երգեցողութիւնները կատարուեցան, ի բացակայութեան ժառ. աներբու, տեղացի դպիւններէ:

● Կիր. 20 Յուն. — Յիւստակ մեռելոց: Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ դարձեալ պատարագեց չորս. Տ. Սեան վրդ.: Իբրև Աւագ Թարգման: Ապա կատարուեցաւ հոգեհանգիստեան մանաւոր պաշտամունք:

● Ուր. 25 Յուն. — Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Գերշ. Տ. Տիրայր Արքեպս.:

● Եր. 26 Յուն. — Անուանակոյտեան Տեառն: Առաւօտուն, Գերշ. Տ. Տիրայր Արքեպս. Մարտիկեանի գլխաւորութեամբ, Միաբան շայրը շարժաւ Երեւանի միւս կողմ գործեցին Ս. Յարութեան Տաճար, ուր Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը մատուցուեց և քարոզեց չորս. Տ. Պարէտ Ս. Վրդ. Երեցեան, եպիսկոպոսական խոյր ի դուռն: Վանք դարձին, շայր թաղի մատուցէն, Միաբանութիւնը լոյս ի լուսոյ շարժակներ երգեցողութեամբ յառաջացաւ և բարձրացաւ Պատրիարքարան, ուր Ն. Ամենապատուութեան հանդիսապետութեամբ կատարուեցաւ Տեորինէքի կարգ, որ ապա, ժամօրինող Զօր գլխաւորութեամբ, կրկնուեցաւ Սեղանատան մէջ, ուր և օրհնուեցաւ հետագայի աւանդական հաշիւ:

● Կիր. 27 Յուն. — Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, վերնատան մեր մատարն մէջ: Ժամարարն էր չորս. Տ. Գուստան Արշ. Ալեանեան:

— Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Գերշ. Տ. Կիրեղ Եպս.:

● Բշ. 28 Յուն. — Ծննդի Յովհաննու Կարապետին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Կարապետի խորանին վրայ: Ժամարարն էր չորս. Տ. Ռուբէն վրդ.:

● Եր. 2 փետր. — Թէոդոսի Թագ. Ե. 7 մանկանց եփեսոսի: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխաղի: Ժամարարն էր չորս. Տ. Կոմիտաս վրդ. Երզնկեան:

● Կիր. 3 փետր. — Բարեկեցիակ Առաջադիւթի պահոց: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ: Ժամարարն էր չորս. Տ. Գուստան Արշ.:

● Ուր. 8 փետր. — Նախատօնակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Գերշ. Տ. Կիրեղ Եպս.:

● Եր. 9 փետր. — Ս. Ամրոյս զօրավարին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի Ս. Մարգարէ մատարն մէջ, որ նախագահ լինէ Ս. Ամրոյս Գանձատան ժամարարն էր չորս. Տ. Վանիկ վրդ.: Մանկատարեան: Ըստ սովորութեան, հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ հանգ. Բարեբար Գալուստ Կիրակէլեանի հօր: Մարգարէ հոգւոյն համար:

● Կիր. 10 փետր. — Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնատան մատարն մէջ: Ժամարարն էր չորս. Տ. Զամբարձով վրդ. Բէշիշեան:

● Եր. 16 փետր. — Իսահակալ Պարթևի ճայրապետին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխաղի: Ժամարարն էր չորս. Տ. Կոմիտաս վրդ. Երզնկեան:

● Կիր. 17 փետր. — Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ, Ս. Առաւօտեանայ խորանին վրայ: Ժամարարն էր չորս. Տ. Ռուբէն վրդ. Յովակիմեան:

● Դշ. 20 փետր. — Վարդանանց հանդիսաւոր նախատեսակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Հաւարարապետ Գերշ. Տ. Գարեգին Արքեպս.:

● Եշ. 21 փետր. — Ս. Վարդանանց զօրավարաց մեղծ (Յիւսակ մեկնոց եւ Տոմ ազգային): Ըստ սովորութեան, Մայր Տաճարի Աւագ Սեւդանին վրայ Ս. Պատարագը մատուց ժառանգ-վարժարանի եւ Ընծայարանի Տեսուչը՝ Հաւարարանի Գերշ. Տ. Գարեգին Արքեպս. Գաղանձեան: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Տ. Տ. Վազգէն Ա. ի անուան ասին ասթիւ կատարուած հաշարապետական Մաղթանքին, ինչպէս նաեւ հազնանդատեան պաշտամունքին նախագահեց Գերշ. Տ. Կիրեղ Սպս. Գարեգին:

● Ուր. 22 փետր. — Ըստ սովորութեան, Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Ատրուց Վանքի Ս. Մարկոս եկեղեցիին մէջ: Ս. Ռուբին վրդ.: — Կէսօրէ ետք, Մայր Տաճարի սեղաններն աւարտեցան Կարգաւորութեան:

● Եր. 23 փետր. — Կ. Պոլսոյ Ս. Ժողովոյն (381): Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գրէ-խազիր: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Ռուբին վրդ.: — Կէսօրէ ետք, Մայր Տաճարի սեղաններն աւարտեցան Կարգաւորութեան:

● Կիր. 24 փետր. — Բաւն Բարեկեղծ: Փակեայ-Խորանի Ս. Պատարագը՝ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուց Հոգշ. Տ. Ռուբին վրդ. Որդեղեան:

● Դշ. 26 փետր. — Տեսաներդառաջի հանդիսաւոր նախատեսակին եւ անոր յաջորդող առաջին Անդատանին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Գերշ. Տ. Կիրեղ Սպս. Գարեգին:

— Գերշ. Սրբաբարձր նախագահեց նաեւ Գիշերանկերին, Մայր Տաճարին մէջ պաշտուած եկեղեցէի եւ Հսկման կարգերուն:

— Նախարգ Եւ Նոյն առաւօտ տեղացող ճիւղին եւ յաջորդող աներին պատահաւ կարելի չեղաւ այդ տարի դաշտը կրակ վառել:

● Դշ. 27 փետր. — Տնտնկերաց: Սրբան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը՝ Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուց Գերշ. Տ. Կիրեղ Սպս. Գարեգին:

● Եշ. 28 փետր. — Սկիզբ կտաց Կենդանաց: Առաւօտուն, Մայր Տաճարին մէջ պաշտուեցաւ Եկեղեցւորի առաջին՝ իսկ կէսօրէ ետք՝ զիտարականի առաջին ժամերգութիւնը:

● Ուր. 1 Մարտ. — Նախատեսակը պաշտուեցաւ Ս. Քորոս եկեղեցւոյ մէջ, որ Տաճարատունն է Ս. Աթուշայ Հանդիսապետն էր Գերշ. Տ. Նորայր Արքեպս. Գողարեան, յաղ-մամատան Տեսուչը Տնտնագրատուն:

● Եր. 2 Մարտ. — Ս. Թեոփիլ զօրավարին: Առաւօտեան ժամերգութիւնը պաշտուեցաւ եւ Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Քորոս: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Համարձուս վրդ. Քէշեղեան:

— Կէսօրէ ետք, Հաւարարապետ Գերշ. Տ. Գարեգին Արքեպս. զիսաւարութեամբ, Միաբանութիւնը շարափառաւ մուտք գործեց Ս. Պատարան Տաճար, ուր պաշտուեցան ժամերգութիւնն եւ նախատեսակը՝ մեր վերնա-ժամարան մէջ: Այս կատարուեցաւ Տնտնա-կան Սրբատեղեաց այցելութեան հանդիսաւոր Թափօր Տաճարէն ներս Թափօրապետն էր Հոգշ. Տ. Գուռն Արք. Ալանեան:

● Կիր. 3 Մարտ. — Առաւման: Գիշերային եւ առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտուեցան եւ Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յարութիւն, մեր վերնաժամարան մէջ: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Ռուբին վրդ. Յովսէփիմեան: Այս կատարուեցաւ եւսդարձ մեծանշան Թափօր Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին եւ Պատանաւորաց շուրջ, զիսաւարութեամբ Հաւարարապետ Գերշ. Տ. Գարեգին Արքեպս. ի ներգրեցան Այսկերպութեան շարականներ:

● Դշ. 5 Մարտ. — Մեծ պահուց առաջին Հսկումը ի Ս. Հրեշտակապետ: Հանդիսապետ՝ Տեսուչ Հոգշ. Տ. Սեան վրդ. Ղարկեան:

● Եշ. 7 Մարտ. — Մեծ պահուց առաջին Հսկումը ի Ս. Յակոբ: Գարեգին՝ Հաւարարապետ Գերշ. Տ. Գարեգին Արքեպս. Գաղանձեան:

● Եր. 9 Մարտ. — Կիրոյի Տրուսաղիմաւոյն: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ Մայր Տաճարի առաւելատուն Ս. Կիրոյի սեղանին վրայ: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Գովորատ վրդ.:

● Կիր. 10 Մարտ. — Անապակին: Ըստ սովորութեան, առաւօտեան ժամերգութիւնը պաշտուեցաւ եւ Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Հրեշտակապետ: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Գուռն Արք. Ալանեան:

● Դշ. 12 Մարտ. — Հսկումին ի Ս. Հրեշտակապետ քարոզեց Հոգշ. Տ. Սեան վրդ.:

● Եշ. 14 Մարտ. — Հսկումին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Գերշ. Տ. Կիրեղ Սպս.:

● Եր. 16 Մարտ. — Յովհաննէ Երուսաղիմացոյն: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Գրէ-խազիր: Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Վանիկ վրդ.:

— Կէսօրէ ետք, Հոգշ. Տ. Սեան վրդ. Ղարկեանի զիսաւարութեամբ, Միաբան Հայեր ինքնաշարժերով բարձրացան Զիթենեաց լեռ, ուր Համարձուսն սրբալայրին վրայ կատուցեալ մեր վրանամատարան մէջ պաշտուեցան ժամերգութիւնն եւ նախատեսակը: — Գիշերա-սկզբին, Նոյն վայրին մէջ պաշտուեցան յեկեղեցէի եւ Հսկման կարգեր, եւսպ Գիշերա-յին եւ առաւօտեան ժամերգութիւններն: Իսկ Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ մատարան մէջ, ըստ սովորութեան՝ Սրբալայրի Տեսուչի (Հոգշ. Տ. Հայրիկ վրդ. Գալայեանի) կողմէ:

● Կիր. 17 Մարտ. — Տնտնի: Առաւօտուն, Գերշ. Տ. Կիրեղ Սպս. զիսաւարութեամբ, Միաբան Հայեր ինքնաշարժերով բարձրացան Զիթենեաց լեռ, ուր Համարձուսն սրբաւելա-նոյն վրայ կատարուած շարափառաւ հան-

դիւստրոն մուտքէն ետք մեր վրանամատարան մէջ եպիսկոպոսական խորի ի դուռնի պատարագեց չորշ. Տ. Սեան վրդ. Վարդպետան:

● Գշ. 19 Մարտ. — Հնդկութի ի Ս. Հրեշտակապետ քարոզեց չորշ. Տ. Սեան վրդ.:

● Եշ. 21 Մարտ. — Հնդկութի ի Ս. Յակոբ նախագահեց Գերշ. Տ. Հմայեակ եպո.:

● Ուր. 22 Մարտ. — Վարդապետ Գառնապետ մանկանց տունին առիթով, Ս. Հրեշտակապետ քարոզեց չորշ. մէջ կատարուեցաւ Հնդկան արարողութիւն, որուն ընթացքին քարոզեց չորշ. Տ. Գուստո Արդ. Ալեանեան, պատմական ընկույթ քառասունից նահատակութեան:

● Եր. 23 Մարտ. — Ս. Գառնապետ մանկանց Սեպարիսի: Ս. Գառնապետ մատուցուեցաւ ի Ս. Գլխադիր: Ժամարարն էր չորշ. Տ. Թուրէն վրդ. Թովմակիան: Վերաբերուեց կատարուեցաւ 40 մանկանց նկարին առջև կատուցուած շարժական սեղանին վրայէն:

— Կերթե ետք, Գերշ. Տ. Կիրեղ եպիսկ. Գարեգինեան դիւստրոնութեամբ, Միաբանութիւնը շարժականութիւնով մուտք գործեց Ս. Գառնապետ Տաճար: Ս. Գերեղմանի և Խաչգիտի այրի ուխտերէն ետք, վերջնայ Կից Ս. Գրիգոր Լուսաւորդի կեղեցեց մէջ պաշտուեցան ժամերգութիւն և նախատեսակ. Ապա կատարուեցաւ Տնօրինական Սրբատեղեաց այցելութեան հանդիսարար Թափար Տաճարէն ներս: Թափարպետն էր չորշ. Տ. Գուստ Արեղայ:

● Կիր. 24 Մարտ. — Դասաւորին: Գիշերային և առաւօտեան ժամերգութիւնները պաշտուեցան ի Ս. Լուսաւորի, իոյ Ս. Գառնապետ Գրիգորի Ս. Գերեղմանի վրայ մատուց և մեծահանգէս Թափարին նախագահեց Գառն. Գրիգոր Գերշ. Տ. Կիրեղ եպո. Վարդպետան:

● Գշ. 26 Ապրիլ. — Հնդկութի ի Ս. Հրեշտակապետ նախագահեց չորշ. Տ. Հայրիկ վրդ.:

● Եշ. 28 Մարտ. — Հնդկութի ի Ս. Յակոբ քարոզեց Գերշ. Տ. Հմայեակ եպո.:

● Ուր. 29 Մարտ. — Նախատեսակին ի Ս. Յակոբ նախագահեց Գերշ. Տ. Հմայեակ եպո.:

● Եր. 30 Մարտ. — Ս. Գրիգորի Լուսաւորի (Մուսի ի վրիսպ): Առաւօտեան ժամերգութեան աւարտին, Ս. Լուսաւորի մատուց Թափարով փոխադրուեցաւ Աւագ Սեղան, ձեռամբ Գերշ. Տ. Հմայեակ եպո. Ինդոյեանի: Ս. Գառնապետ մատուցուեցաւ աւագդատան Ս. Լուսաւորի սեղանին վրայ: Ժամարարն էր չորշ. Տ. Գուստ վրդ. Ներպէթեան:

● Կիր. 31 Մարտ. — Գայսեան: Երեկոտան Ս. Գրիգոր Լուսաւորի տունին տոբին, Ս. Գառնապետ մատուցուեցաւ Երուսաղէմի ձրէական քաճիին մէջ գտնուող և մեծ այգ սուրբին տնոնը կրող կեղեցեց մէջ: Ժամարարն էր չորշ. Տ. Գուստ Արդ. Ալեանեան Արարուելութեանց կը նախագահէր Գերշ. Տ. Հմայեակ եպո. Ինդոյեան, որ խոսեցաւ մեր հապատայ չոր նստիւն: Երեք տուններուն մարտին:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ Ք

● Գշ. 8 Յուն. — Օրթոտոքս եկեղեցւոյ Ս. Մննդեան տունին առթիւ, կէսօրէ առաջ, Ամեն Ս. Գառնապետ Հայր. ի դուռն Միաբանութեան, Հնարհաւորական այցելութեան գնաց Յունաց Գառնապետարան, որմէ ետք Գառն. Գրիգոր Գերշ. Տ. Կիրեղ եպո., Վարդապետ Հայրեղու հետ, այցելեց Ասորաց և Հապէշաց եպիսկոպոսներուն:

● Գշ. 9 Յուն. — Ռումանիոյ և Պաւլարիոյ Առաջնորդ Գերշ. Տ. Տիրայր Մարքապ. Մարտիկեան Ս. Մննդեան տունին առթիւ ժամանեց Ս. Աթոռ, ուր քնաց ժողովում: Ժամանեց նաև Միաբան Նահանգներէն, Ս. Աթոռայ Միաբան Հորշ. Տ. Գարեղ Ս. վրդ. Երեցեան, որ մեր ժողովում մինչև Յունուար 28: Գառն. մը օրէն ժամանեցին նաև, զարմեալ Ամերիկայէն, Հորշ. Տ. Դեանդ Ս. վրդ. Սամուրեան և Հորշ. Տ. Հայկապետ վրդ. Մելքոնեան:

● Բշ. 21 Յուն. — Մեր Ս. Մննդեան տունի յաջորդ օրը Կիրակիի զուգարդպած ըլլալով, Հնարհաւորութիւններ յետադուեցան այսօրուս: Առ այդ, կէսօրը կանխող երեք ժամերու ընթացքին, Գառնապետարան այցի եկան քրիստոնէայ զանազան յարանաւանութեանց հոգեւոր պետեր, իրենց Միաբանութեան անդամներով: Այցելութեան եկան նաև պետական բարձրատիպեան պաշտօնատարներ: Իսկ Հիւպատոսները եկան յաջորդ օրը:

● Գշ. 29 Յուն. — Տննական օրերը լրացած ըլլալուն, Ժողովարար տաներ և Մարկապետներ պաշտի հաճելի օր մը անցուցին ինտիմա:

● Կիր. 10 Փետր. — Ի գրեթե Ամեն Սրբ. Գառնապետ Հոր և Ի շարք այլ յարանաւանութեանց ներկայացուցիչներու, Գեր. Տ. Կիրեղ եպո. Պէն-Դուրսն օգակայան գնաց, ուղիբէ մաղթելու իրաւելի Գետութեան Նախագահ Վեմ. Հայրիմ Հէրցօֆի, անոր Հոլանտա ձած քորդերուն առթիւով:

— Հորշ. Տ. Հայրիկ վրդ. Գալայեան ներկայ եղաւ Հայ-Գառնապետ եկեղեցւոյ մէջ մատուցուած Ս. Գառնապետին և կատարուած հոգեհանգիստին, Դուրսն համար համայնքի նախկին հովիւ Տ. Յովսէփ Ս. վրդ. Տառարեանին, որ երեք օրեր առաջ ձրիյի արգածի մը զուգացած էր Հայկապետ Գերշ. Տ. Գարեղ եպո.:

— Երեկոյեան, Հորշ. Տ. Սեան վրդ. Դաւրիպեան և Տիր Գերշ. Հիւրիկեան ներկայ գտնուեցան Մարտիկ համայնքի առաջնորդ Մոն. Օկոսիին Հարթուելի կողմէ, երեկոտան Ս. Մարտիկ տանին առթիւ, իրենց կեղեցւոյ մէջ մատուցուած Ս. Գառնապետին և վանուց բազին մէջ կայացած ընդունելութեան:

● Բշ. 18 Փետր. — Գերշ. Տ. Կիրեղ եպո. Պէն-Դուրսն օգակայան գնաց, ուղիբէ մաղ-

ԱՄԱՆՈՐԻ ՀԱՆԴԵՍ ԺԱՌԱՆԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Կիրակի, 13 Յունուար, ըստ Հին Տոմարի Ամանորի նախօրեակին, ժառանգաւորաց Վարժարանի ճաշարարճը, իր տօնածառով եւ այլ զարդարանքներով, կազմ ու պատրաստ էր ընդունելու Պատրիարք, Միաբանութիւն, ուսուցչական կազմ, պաշտօնէութիւն եւ, անշուշտ, Կալանդ Պապան:

Երկուցիւն ժամը 7ին, երբ Ամին. Ս. Պատրիարք Հայրը, Միաբանութեան անդամներուն հետ, մուտք գործեց սրահ, աշակերտութիւնը հիշեցուց Վարժարանի քայլերգը՝ «Սիրտ ի սիրտ»: Ապա, Լուսարարպետ եւ Վարժարանի Տեսուչ Գերշ. Տ. Գաբրիէլի Արքեպս. Գաղանճեան ըրաւ բացման խօսքը: Ժառանգաւոր Սաներ, Ս. Աթոռոյս Դպրապետ եւ Վարժարանիս եկեղեցական կրթչտութեան ուսուցիչ Պր. Սահակ Գալայճեանի ղեկավարութեամբ, երգեցին Էտկար Յովհաննէսեանի «Հայաստան»ը: Տրք. Վարդան Մելիքեան կարդաց «Ոսք Ամանորի» խորագրուած խնամեալ գրութիւնը: Դանիէլ Վարուժանի «Անդամտան»ը ապրումով արտասանուեցաւ ժառ. սան Վարդան Պուրճէքեանի կողմէ: Սիպիլի (Զապէլ Ասատուր) «Կալանդի նուէրը», այնքան յարմար օրուան խորհուրդին, յստակ առողջանութեամբ կարդացուեցաւ ժառ. սան Օհան Նահապետեանէ, որմէ ետք, դարձեալ ղեկավարութեամբ Պր. Ս. Գալայճեանի, աշակերտութիւնը խմբերգեց Ա. Յակոբեանէ դաշնաւորուած «Երկիր Հայրենի»:

Յայտագրին գեղարուեստական բաժինը աւարտած ըլլալով, քանի մը վայրկեանի դադար տրուեցաւ. որմէ ետք, բոլորին հետաքրքիր նայուածքին տակ, սրահ մուտք գործեց արեւմտ Կաղանդ Պապան, որ այս տարի շատ սրամտօրէն պատրաստած իր բանաւոր Կաղանդէքները հրամցուց ներկաներուն — Միաբան Հայրեր, ուսուցիչներ, Ս. Աթոռոյ պաշտօնեաներ —, որոնք կատարուած վիճակահանութենէն ետք ստացան նաեւ նիւթական Կալանդէքներ:

Հանդէսի աւարտին, Ամին. Ս. Պատրիարք Հայրը հրաւիրուեցաւ ընելու փակման խօսքը եւ տալու իր պատգամն ու օրհնութիւնը վարժարանի ուսանողութեան: Նորին Ամանապատուութիւնը նախ իր գոհունակութիւնը յայտնեց, որ հակառակ տիրող աննպաստ պայմաններուն եւ աշակերտութեան փոքր թիւին, Վարժարանի կրթական գործը կ'ընթացայ անշեղ ու անսպաժար: Դովանտով արտայայտուեցաւ Գերաշնորհ Տեսչին, Բարեշնորհ Փոխ-Տեսչին (Ալիքս Սրկ. Գալայճեան) եւ ուսուցչական կազմին տարած անխոնջ ու նուիրեալ աշխատանքին մասին, ու իր խօսքը աւարտեց պահէն թելադրուած քանի մը պատշաճ խորհրդածութիւններ ընելով:

Միաբաններ գրում «Հայր մեր»ը փակեց հաճելի այս հոնդէսը:

Բելու Խորայէլի Վարժապետ Վսեմ. Շիմօն փէրէսի, անոր Խտալիա (Նաեւ Վատիկան) եւ Ռուսական աշխարհիկական մեկնութիւնի առիթով:

● Բշ. 25 փետր. — Մեծ Պահնգ առաքիլն օրուան առիթով, ժառնգ. Սաներ եւ Սարկաւագները պտոյտի գացին Երեբով, ուր, հակառակ Երուսաղէմի անդաւորաւորին — որ կէսօրէ ետք ձիւնի յանգեցաւ —, թեթեւ անձրեւի հետ մերթ ընդ մերթ ընդունեցին ձյուրը արեւին:

● Գշ. 12 Մարտ. — Սպանիական նոր Հիւսպատոս Տիար Մանթիկո Մարթինէզ Քարո իր առաքիլն այցելութիւնը տուաւ Ամին. Ս. Գատ-

րիարք Զօր, Կեանք Կալանդի իր Փոխանորդը:

● Կիր. 17 Մարտ. — Մայամիէն Ս. Աթոռ. Ժամանեց Ս. Ուխտիս երեց Միաբան Գերշ. Տ. Հմայեան Եպս. Ինչոյեան, Զատիկեան շրջանը մեր մէջ անցընելու համար:

● Բշ. 25 Մարտ — Յունաստանի Անկախութեան 164րդ տարեգարծի առիթով, Հէլէն Զիւպատոսին կողմէ, Ամերիքէն Քոլոնի մէջ տրուած ընդունելութեան ներկայ Կոնուեցան Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Գաբրիէլի Արքեպս., Գերշ. Տ. Հմայեան Եպս.: Հոգշ. Տ. Սեան Վրգե. Տիար Գ. Հիւնդեան: